Förord

Skatteverkets handledningar genomgår en förändring som syftar till att informationen framöver ska finnas tillgänglig i digital form. Det möjliggör bland annat snabbare uppdatering och att informationen blir mer heltäckande. Informationen kommer att kunna nås från www.skatteverket.se.

Detta är ett supplement till Handledning för beskattning av inkomst vid 2013 års taxering och beskriver reglerna gällande godkännande av gåvomottagare som började gälla 1 januari 2012.

Solna i mars 2014

Inga-Lill Askersjö

Godkännande av gåvomottagare

Stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund kan ansöka om att bli godkända gåvomottagare vid skattereduktion för gåva.

1 Krav för att bli godkänd

För att kunna bli godkänd som gåvomottagare måste en organisation ha rätt organisationsform, vara inskränkt skattskyldig, ha ett godkänt ändamål och ha ett ändamålsenligt redovisningssystem.

1.1 En sammanfattning av kraven

Genom ett beslut i riksdagen i november 2011 infördes möjligheten för privatpersoner att få skattereduktion för vissa gåvor till ideella organisationer. Bestämmelserna gäller från den 1 januari 2012.

Lagstiftningsarbetet utmynnade i ett antal förutsättningar för de organisationer som vill kunna ta emot gåvor som ger rätt till skattereduktion – bli godkända gåvomottagare:

- rätt organisationsform: stiftelse, ideell förening eller registrerat trossamfund
- inskränkt skattskyldighet
- rätt verksamhet i gåvomottagardelen
- krav på redovisning och revision
- kontrolluppgiftsskyldighet.

Läs mer om rätten till skattereduktion för gåva till godkända gåvomottagare för fysiska personer avsnitt 16 i Handledning för beskattning av inkomst vid 2013 års taxering (SKV 399).

1.2 Rätt organisationsform: stiftelse, ideell förening eller registrerat trossamfund

Svenska stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund kan ansöka om att bli godkända gåvomottagare (6 § GML). Detta gäller också varje självständig organisatorisk del av ett trossamfund, t.ex. en församling inom Svenska kyrkan eller inom ett annat samfund.

Ett godkännande gäller enbart för den juridiska person som godkänts som gåvomottagare. Om till exempel en förening ansluten till ett riksförbund vill kunna ta emot skattereduktionsgrundande gåvor måste föreningen själv ansöka om att bli godkänd och kan inte hänvisa till riksförbundets godkännande.

I förarbetena till gåvomottagarlagen diskuteras möjligheten att även vissa andra associationsformer, t.ex. aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsing, skulle kunna komma ifråga för att bli godkända gåvomottagare. Regeringen har dock uttalat att den inte är beredd att låta förslaget omfatta fler organisationsformer än sådana stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund som kan vara inskränkt skattskyldiga enligt de allmänna undantagsbestämmelserna i 7 kap. 3, 7 eller 14 § IL.

1.3 Krav på inskränkt skattskyldighet

En stiftelse, ideell förening eller registrerat trossamfund som vill bli godkänd gåvomottagare måste uppfylla kraven på inskränkt skattskyldiga enligt de allmänna undantagsbestämmelserna i 7 kap. 3, 7 eller 14 § IL. Kravet på inskränkt skattskyldighet är tvådelat, dels ska den som ansöker om godkännande ha bedömts som inskränkt skattskyldig året innan ansökan, dels ska det vara sannolikt att det kommer att vara så framöver också.

Med kopplingen till den inskränkta skattskyldigheten, innan ansökan och för de kommande åren, blir detta krav en grundförutsättning för att kunna godkännas som gåvomottagare och fortsätta vara godkänd. Om en stiftelse, förening eller trossamfund inte klarar kravet på inskränkt skattskyldighet finns det inte någon möjlighet att få eller behålla ett godkännande. Det innebär också att en nybildad stiftelse, förening eller trossamfund inte kan ansöka om godkännande förrän de fått sin skattskyldighet prövad första gången genom beslut om slutlig skatt.

Vad som sägs i detta avsnitt om krav på inskränkt skattskyldighet gäller också de sökande som för sin inskränkta skattskyldighet bedöms enligt andra lagrum i 7 kap. IL. Också för en utländsk sökande ställs samma krav. Här får bedömningen göras efter hur de skulle ha bedömts enligt svenska bestämmelser. Se mer om detta nedan.

Förutsättningarna för att bli betraktad som inskränkt skattskyldig enligt de allmänna bestämmelserna för stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund beskrivs i avsnitt 4, 8 och 11 i Handledning för stiftelser, ideella föreningar och samfälligheter m.m. 2012 (SKV 327).

1.3.1 Beslut om slutlig skatt året innan ansökan

Ett grundläggande krav för att kunna ansöka om godkännande är att stiftelsen, föreningen eller trossamfundet uppfyller kravet på inskränkt skattskyldighet för året innan det år ansökan görs. Den inskränkta skattskyldigheten ska grunda sig på de allmänna bestämmelserna i 7 kap. 3, 7 eller 14 § IL. Detta utgör en form av tröghetsregel och innebär att en nystartad organisation inte kan ansöka om godkännande utan får vänta till dess den första inkomstdeklarationen eller särskilda uppgiften lämnats och godkänts (6 § GML, och prop. 2011/12:1 s. 457).

1.3.2 Prognos för inskränkt skattskyldighet

Förutom kravet på inskränkt skattskyldighet vid beslutet om slutlig skatt året innan ansökan ska det också vara sannolikt att stiftelsen, föreningen eller trossamfundet vid de två närmast följande årens beslut om slutlig skatt också kommer att uppfylla detta krav och bli betraktad som inskränkt skattskyldig enligt 7 kap. 3, 7 eller 14 § IL. Här görs till skillnad från inkomstbeskattningen en bedömning i förväg – en prognos.

Såväl när det gäller användandet av gåvorna som när det gäller den fortsatta inskränkta skattskyldigheten uttrycker lagtexten detta som att det är sannolikt (6 § GML). Regeringen har här, i motsats till utredningen, uttalat att bestämmelsen inte bör reglera bevisbördan utan att det räcker att det anges att den fortsatta skattskyldigheten ska vara sannolik (prop. 2011/12:1 s. 458).

Bedömningen av om en sökande uppfyller kraven på inskränkt skattskyldighet görs, liksom vid inkomstbeskattningen, med ledning av hela den ändamålsenliga verksamheten. Kraven i denna del är också desamma som vid inkomstbeskattningen och är följaktligen olika för stiftelser jämfört med föreningar och trossamfund.

En inskränkt skattskyldig stiftelse, ideell förening eller registrerat trossamfund kan vid sidan av den skattegynnade verksamheten ha inkomst av näringsverksamhet i form av skattepliktig rörelse eller fastighet. Detta utgör inte något hinder för ett godkännande. Förutsättningen är att den sökande uppfyller kraven på inskränkt skattskyldighet enligt 7 kap. 3, 7 eller 14 § IL i övrigt.

1.3.3 Andra grunder för skattegynnande i 7 kap. IL

Sökande vars skattskyldighet prövas enligt annat lagrum i 7 kap. inkomstskattelagen (IL) än de allmänna undantagsbestämmelserna i 3, 7 eller 14 § kan också godkännas som gåvomottagare. Förutsättningen är att de, om de hade prövats enligt de allmänna undantagsbestämmelserna, hade uppfyllt där ställda krav och godtagits som inskränkt skattskyldiga. Det kan t.ex. gälla en stiftelse som omfattas av undantagsbestämmelserna i 7 kap. 15–17 §§ IL, men som också hade kunnat omfattas av de allmänna undantagsbestämmelserna. Se 7 § GML och prop. 2011/12:1 s. 453–454 om detta.

1.3.4 Utländska motsvarigheter till svenska stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund

Också en utländsk organisation som motsvarar en svensk stiftelse, ideell förening eller registrerat trossamfund har möjlighet att ansöka om godkännande. Grunden till detta är att alla restriktioner för kapitalrörelser mellan medlemsstater inom Europeiska unionen, samt mellan medlemsstater och tredjeland är förbjudna, se artikel 63.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Principen om fri rörlighet för kapital återfinns även i artikel 40 i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Med hänsyn till detta och till ett antal rättsfall som återges i förarbetena till gåvomottagarlagen ges också en utländsk motsvarighet möjlighet att ansöka om godkännande enligt 8 § GML (prop. 2011/12:1 s. 459–461).

Förutsättningen är att den sökande hör hemma i

- en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller
- en stat med vilken Sverige har ingått
    - ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte, eller
    - ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden.

På Skatteverkets webbplats finns en lista på länder den sökande ska vara hemmahörande i för att godkännas som gåvomottagare.

För att kunna godkännas som gåvomottagare ställs motsvarande krav på den utländska sökanden som det ställs på de svenska sökandena. T.ex. ska en utländsk stiftelse, förutom övriga krav, omfattas av motsvarande krav på registrering som den svenska stiftelselagen ställer på en svensk stiftelse (prop. 2011/12:1 s. 460).

En utländsk sökande måste dessutom, i samband med ansökan, lämna ett skriftligt åtagande om att lämna kontrolluppgifter för de skattereduktionsgrundande gåvor de kommer att ta emot (8 § tredje stycket GML), se kontrolluppgiftsskyldighet.

1.4 Krav i gåvomottagarverksamheten

Förutom att den sökande ska uppfylla krav på inskränkt skattskyldighet ställs också krav på den verksamhet som bedrivs i gåvomottagarverksamheten. Kraven i gåvomottagarverksamheten är lika för stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund, till skillnad mot vad som gäller vid bedömningen av den inskränkta skattskyldigheten.

1.4.1 Godkända ändamål

Endast två ändamål omfattas när det gäller skattereduktion för gåva:

- att bedriva hjälpverksamhet bland behövande
- att främja vetenskaplig forskning.

I förarbetena till gåvomottagarlagen diskuterades avgränsningen av vilka ändamål som skulle kunna komma ifråga, men endast dessa två ändamål kunde godtas (prop. 2011/12:1 s. 454–457). Antalet ändamål borde av kostnads-, missbruks- och kontrollskäl vara färre än de som kan leda till inskränkt skattskyldighet. Särskilt med beaktande av att också utländska associationer måste inkluderas bland de som kan godkännas. Något som ytterligare ansågs tala för restriktivitet när det gäller antalet ändamål är avdragsförbudet för personliga levnadskostnader, som är en grundläggande princip för det svenska skattesystemet.

Samma ändamålskrav gäller för såväl stiftelser som för ideella föreningar och registrerade trossamfund. Här finns alltså inte någon koppling till de skillnader som finns vid inkomstbeskattningen mellan dessa subjekt.

Vad som avses med ändamålen vetenskaplig forskning och hjälpverksamhet bland behövande och hur de ska bedömas överensstämmer med den bedömning som görs när man bedömer skattskyldigheten enligt 7 kap. 4 § inkomstskattelagen (IL). Se avsnitt 4.3 i Handledning för stiftelser, ideella föreningar och samfälligheter m.m. 2012 (SKV 327).

När det gäller ändamålet vetenskaplig forskning har detta förtydligats med innebörden att i vetenskaplig forskning innefattas även sådan verksamhet som avser information och upplysning om den bedrivna forskningen med hänvisning till SOU 2009:65, s. 97 (prop. 2011/12:1 s. 456). Inte heller detta är något som avviker från hur ändamålet tillämpas vid inkomstbeskattningen.

1.4.2 Den faktiska verksamheten avgör

För att kunna godkännas måste den sökande i sina stadgar ha till ändamål något av dessa två ändamål eller bedriva sådan verksamhet. Det avgörande är således den verksamhet som den sökande faktiskt bedriver i den del av verksamheten som ska omfattas av godkännandet (prop. 2011/12:1 s. 457). Också detta stämmer med hur detta bedöms vid inkomstbeskattningen.

1.4.3 Omfattningen av gåvomottagarverksamheten

Det finns inte något krav på att den gåvomottagarverksamhet som en organisation bedriver måste vara av viss omfattning. De krav som ställs är att verksamheten måste avse rätt ändamål och att inkomna medel används på avsett sätt. Eftersom den verksamhet en organisation bedriver kan bestå av såväl sådan verksamhet som omfattas av gåvomottagarverksamheten som annan verksamhet, är det viktigt att det går att särskilja gåvomottagarverksamheten i den samlade verksamheten.

1.4.4 Användningen av gåvorna

Det är viktigt att de gåvor som kommer in till gåvomottagaren och som ger rätt till skattereduktion för givaren också kommer att användas på det sätt givaren avsett, för något av ändamålen hjälpverksamhet bland behövande eller vetenskaplig forskning.

Det finns ett direkt krav på att det ska finnas underlag som styrker vilka skattereduktionsgrundande gåvor som tagits emot och hur de använts. Detta är särskilt viktigt för gåvomottagare som förutom verksamheten med gåvomottagandet också bedriver annan verksamhet. Exempelvis om ett trossamfund, vid sidan av den religiösa verksamheten, bedriver hjälpverksamhet bland behövande eller främjar vetenskaplig forskning. Det krävs alltså att det går att göra en självständig prövning av vilka gåvor som kommit in och hur de använts samt vem som är givare. Att det inte är tillräckligt med det allmänna kravet på inskränkt skattskyldighet framgår av uttalande i propositionen (prop. 2011/12:1 s. 458).

1.4.5 Kostnader i gåvoverksamheten

När omfattningen av den bedrivna gåvomottagarverksamheten ska bedömas får sådana omkostnader som är nödvändiga för denna verksamhet beaktas, t.ex. kostnader för insamlandet av gåvorna. Samma grundprinciper som gäller för inkomstslaget näringsverksamhet vid inkomstbeskattningen får tillämpas här.

1.4.6 Tidsperiod för att använda gåvorna

Det finns inte, varken i lagtexten eller i förarbetena, uttalat under vilken tid de mottagna gåvorna måste användas för att kraven för fortsatt godkännande ska vara uppfyllda. Den tidsperiod som godkännandet gäller får enligt Skatteverkets bedömning anses utgöra en naturlig bortre gräns.

1.5 Bokföring eller räkenskaper

Av bokföringen eller räkenskaperna ska det vara möjligt att följa hur organisationen tagit emot och använt gåvorna (6 § GML). Det ska vara möjligt att se vilka gåvor som getts, storleken av dessa samt vilka som gett gåvorna. Detta senare är nödvändigt med hänsyn till den kontrolluppgiftsskyldighet som följer av godkännandet som gåvomottagare. Dessutom måste det finnas en tillfredsställande dokumentation som visar att minst så mycket pengar som kommit in i form av skattereduktionsgrundande gåvor också använts till de ändamål för vilka gåvorna varit avsedda. Någon dokumentation av varje enskild gåvas användning inom gåvomottagardelen är däremot inte nödvändig.

Bokföringen eller räkenskaperna måste vara så ordnade att det på ett enkelt och säkert sätt går att ta fram uppgifter om de skattereduktionsgrundande gåvorna och användningen av dessa. Om det sker genom att gåvorna bokförs på olika konton eller om det görs via en sidoordnad redovisning (administrativa system) är valfritt. Skatteverket kan inte ställa några krav på val av metod. En sidoordnad bokföring kan ge en ökad specifikationsgrad, men det är upp till varje gåvomottagaren att ordna ett redovisningssystem som är ändamålsenlig uppbyggd. Det system som valts ska uppfylla bokföringslagens krav på kontroll och överblick om bokföringsskyldighet föreligger. Vilken uppbyggnad som väljs torde till stor del bero på hur omfattande verksamheten är. Hur redovisningssystemet har byggts upp ska framgå av systemdokumentationen.

1.5.1 Krav på auktoriserad eller godkänd revisor

En godkänd gåvomottagare måste ha minst en auktoriserad eller godkänd revisor utsedd för att kunna godkännas (6 § GML). Det ska framgå av ansökan vem eller vilka revisorer som är utsedda. Uppdraget som revisor omfattar hela den verksamhet som bedrivs av den som söker och inte bara gåvomottagarverksamheten.

1.6 Skyldighet att lämna kontrolluppgifter för gåvomottagare

Med godkännandet följer en skyldighet att lämna kontrolluppgifter på alla skattereduktionsgrundande gåvor som man mottagit och där givaren inte är anonym.

2 Ansökningsförfarandet och beslut

Här finns information om hur man ansöker om ett godkännande som gåvomottagare. Godkännandet gäller i tre år och kan sedan förlängas med en ny ansökan.

2.1 Ansökan om godkännande som gåvomottagare

Den som vill bli godkänd gåvomottagare ska ansöka om detta hos Skatteverket (9 § GML). Ansökan görs på fastställt formulär och ansökningsblankett finns för såväl svenska som utländska sökande att ladda ner på Skatteverkets webbplats. Den sökande ska bifoga de handlingar som åberopas för att styrka att man uppfyller samtliga krav för ett godkännande. Viktigt är att den sökande lämnar en beskrivning av den verksamhet som ska omfattas av godkännandet. Särskilt om verksamheten är ny och inte tidigare bedrivits av gåvomottagaren.

2.1.1 Underlag för ansökan

Följande underlag ska bifogas ansökan:

1. Gällande stadgar.
2. Protokoll som styrker vem som är behörig firmatecknare.
3. Kontoplan eller annat underlag, samt systemdokumentation, som visar hur bokföringen eller räkenskaperna, inklusive eventuell sidoordnad redovisning (administrativt system), är uppbyggd.
4. Verksamhetsberättelse och årsbokslut eller motsvarande för föregående verksamhetsår samt budget eller motsvarande planeringsunderlag för innevarande verksamhetsår. Detta ska tillsammans med föregående års beslut om slutlig skatt användas för att avgöra om den sökande uppfyller kraven på inskränkt skattskyldighet. Dessutom ska det av budget och planeringsunderlag eller på annat sätt framgå vilken verksamhet den sökande avser att driva i gåvomottagardelen.

Innan Skatteverket får pröva en ansökan måste ansökningsavgiften vara inbetald (12 § GML), se nedan under avgifter för gåvomottagare .

2.1.2 Beslut om tidsbegränsat godkännande

Ett godkännande som gåvomottagare gäller till utgången av tredje året efter ansökningsåret (10 § GML). Detta innebär att om ansökan görs år 2013 och beslut fattas under samma år gäller godkännandet till utgången av 2016. På Skatteverkets webbplats publiceras löpande en lista med vilka godkända gåvomottagare som finns och för vilken tid godkännandet gäller. Det är bara under den tid godkännandet gäller som givaren har rätt till skattereduktion för sin gåva. Någon retroaktivitet för gåvor som getts innan beslutet om godkännande fattats finns inte.

2.1.3 Förlängning av godkännandet

Ett godkännande som gåvomottagare kan förlängas. Kommer ansökan in innan godkännandet har upphört att gälla får godkännandet förlängas ytterligare tre år (10 § GML). Tidigare godkännande förlängs då automatiskt till dess Skatteverket hunnit pröva ansökan om förlängning.

Om en ansökan om förlängning kommer in efter det att godkännandet upphört ses detta som en ny ansökan om godkännande.

För att ansökan om förlängning ska kunna godkännas måste den som söker uppfylla kraven på inskränkt skattskyldighet samt rätt ändamål och verksamhet i gåvomottagardelen. D.v.s. samma krav som gällde för det ursprungliga godkännandet.

2.2 Ansökningsavgift och årsavgift

Förfarandet med godkännande av gåvomottagare är avgiftsfinansierat och den som ansöker om godkännande som gåvomottagare måste betala en ansökningsavgift i samband med ansökan och sedan under godkännandetiden en årsavgift. Avgifternas storlek framgår av 3 § GMF. Ansökningsavgiften är 10 000 kr och årsavgiften för åren efter ansökningsåret är 7 000 kr.

Ansökningsavgiften måste vara betald innan Skatteverket får pröva ansökan.

Årsavgiften ska betalas före det år avgiften avser, d.v.s. senast den 31 december året innan.

När man ansöker om förlängning av godkännandet behöver man inte betala någon ny ansökningsavgift utan enbart årsavgift, förutsatt att man ansöker under godkännandetiden (prop. 2011/12:1 s. 463).

Om Skatteverket avslår en ansökan om godkännande återbetalas inte ansökningsavgiften.

Den sökande ska betala in ansökningsavgiften och årsavgiften till ett särskilt bankkonto hos Skatteverket. Kontonummer står på ansökningsblanketterna, där det också framgår hur man betalar från utlandet. Man kan inte använda skattekontot för dessa inbetalningar.

2.2.1 Skattesekretess gäller

Även om Skatteverkets verksamhet med godkännande av gåvomottagare inte är att se som ett skatteförfarande så är 27 kap. 1 § OSL tillämplig. Beslut om godkännande av gåvomottagare får anses utgöra sådana beslut varigenom underlag för bestämmande av skatt fastställs (prop. 2011/12:1 s. 470).

Den lista med godkända gåvomottagare som finns publicerad på Skatteverkets webbplats kräver inte någon särskild reglering utan har sin grund i beslutsoffentligheten.

Närmare vad som gäller om sekretess och offentlighet finns i Offentligt eller hemligt.

3 Återkallelse av godkännande

Skatteverket kan återkalla ett beslut om godkännande som gåvomottagare dels på eget initiativ, dels på initiativ av gåvomottagaren. Här kan du läsa om grunderna för återkallelse och om Skatteverkets rätt att ta ut kontrollavgift.

3.1 Grund för återkallelse

Skatteverket kan återkalla ett beslut om godkännande dels på eget initiativ, dels på initiativ av gåvomottagaren. En gåvomottagare är skyldiga att omedelbart underrätta Skatteverket om de inte längre uppfyller ett eller flera av de krav som anges i 6–8 §§ GML (13 § GML).

Skatteverket ska, enligt 15 § GML, återkalla ett godkännande som gåvomottagare om

- innehavaren begär det
- förutsättningarna för godkännande inte längre är uppfyllda
- innehavaren inte längre uppfyller kraven på inskränkt skattskyldighet
- årsavgiften inte betalas
- ett föreläggande från Skatteverket inte följs, eller
- innehavaren inte lämnar kontrolluppgifter.

Om det föreligger synnerliga skäl får Skatteverket avstå från återkallelse vid punkterna 2, 3 och 6 i uppräkningen ovan.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart även om det överklagas (16 § GML).

3.2 Föreläggande att lämna underlag

För att utreda ett ärende om återkallelse har Skatteverket möjlighet att förelägga gåvomottagaren att lämna underlag för att verket ska kunna ta ställning till om ett godkännande ska återkallas. Skatteverket får meddela de förelägganden som behövs (14 § GML). Det är bara i samband med återkallelse som det är möjligt att förelägga enligt gåvomottagarlagen. I propositionen skriver regeringen om utredningen i gåvomottagardelen och möjligheten att förelägga (prop. 2011/12:1 s. 464):

En del av kontrollen av de godkända gåvomottagarna kommer att ske i samband med beskattningen eftersom vissa av de godkända gåvomottagarna måste vara inskränkt skattskyldiga. I övrigt är verket oförhindrat att kontrollera användningen av insamlade medel, redovisning, etc. Skatteverket bör inom ramen för sin tillsyn ha möjlighet att, när ett godkännande av någon anledning sätts i fråga och det övervägs om återkallelse bör ske, kunna utfärda de förelägganden som behövs för att verket ska kunna ta ställning till om ett godkännande ska återkallas.

När det gäller andra situationer än återkallelse konstateras i propositionen att det följer av allmänna principer att en ansökan får avslås om den sökande inte har kommit in med den utredning som behövs för att visa att förutsättningarna för att godkänna en sökande. På grund härav behövs inte möjligheten att förelägga i dessa situationer. Inte heller när det gäller bristande betalning av ansöknings- eller årsavgift finns detta behov.

Ett föreläggande enligt gåvomottagarlagen omfattas inte av skatteförfarandelagens bestämmelser.

3.3 Kontrollavgift

Skatteverket har rätt att ta ut en kontrollavgift om en gåvomottagare inte längre uppfyller förutsättningarna för ett godkännande och inte meddelat Skatteverket detta (17 § GML). I propositionen framhålls vikten av att de skattskyldiga – givarna – ska kunna lita på att myndighetsbesluten är riktiga och att de godkända gåvomottagarna står under tillräcklig tillsyn (prop. 2011/12:1 s. 467). Till följd av detta kvarstår rätten till skattereduktion för givarna fram till dess beslut om återkallelse meddelats. Kontrollavgiften utgör en sanktion gentemot gåvomottagaren för sådana gåvor som mottas när förutsättningar härför inte längre föreligger.

Kontrollavgiften motsvarar 10 % av de gåvor som tagits emot efter den tidpunkt då en underrättelse borde ha kommit in till Skatteverket och till dess frågan prövats och godkännandet återkallats. Underlaget utgörs av de gåvor som ingår i givarens underlag för skattereduktion enligt 67 kap. 25 § IL. Kontrollavgiften tas lägst ut med 5 000 kr.

Om värdet på de gåvor som felaktigt tagits emot inte kan beräknas tillförlitligt får Skatteverket uppskatta värdet till ett skäligt belopp.

Kontrollavgiften tillfaller staten. Hur kontrollavgiften ska debiteras och betalas samt hur den ska verkställas och drivas in regleras i skatteförfarandelagen och kontrollavgiften debiteras via skattekontot (19 § GML).

3.4 Befrielse från kontrollavgift

Skatteverket får helt eller delvis befria gåvomottagaren från en kontrollavgift, om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det finns andra särskilda skäl (18 § GML). Till sådana särskilda skäl räknas t.ex. att frågan är svårbedömd eller att bristen är botad eller berott på omständigheter utanför mottagarens kontroll.

4 Rätt att ompröva eller överklaga beslut

Gåvomottagare och sökande kan överklaga eller begära omprövning av beslut om bl.a. godkännande.

4.1 Ompröva beslut

En begäran om omprövning av ett beslut enligt gåvomottagarlagen ska göras inom två månader från det den sökande eller gåvomottagaren fått del av beslutet. Bestämmelserna i 66 och 67 kap. SFL, avseende på vilket sätt preliminär skatt ska betalas tillämpas här (20 § första stycket GML).

När det gäller beslut om kontrollavgift ska en begäran om omprövning i stället komma in till Skatteverket, inom två månader från den dag beslutet meddelades (20 § andra stycket GML).

4.2 Överklaga beslut

I gåvomottagarlagen anges vilka typer av beslut som kan överklagas (20 § GML). Dessa är

1. beslut om godkännande (6 § GML)
2. beslut om förlängning av godkännande (10 § GML)
3. beslut om återkallelse av godkännande (15 § GML)
4. beslut om kontrollavgift (17 § GML).

Ett överklagande av ett beslut enligt punkt 1, 2 och 3 ska göras inom två månader från det den sökande eller gåvomottagaren fått del av beslutet (20 § första stycket GML).

Vidare får beslut om kontrollavgift överklagas. Här räknas tidsfristen om två månader från den dag beslutet om kontrollavgift meddelades (20 § andra stycket GML).

Andra beslut enligt gåvomottagarlagen får inte överklagas.

4.2.1 Rätt domstol

Ett överklagande ska prövas av den förvaltningsrätt där gåvomottagarens styrelse hade sitt säte, eller om sådant saknas där förvaltningen utövades, den 1 november före det år beslutet fattades (67 kap. 8 § SFL). För prövning i kammarrätt krävs prövningstillstånd.

För en utländsk sökande eller gåvomottagare som saknar säte eller förvaltning i Sverige ska överklagandet prövas av den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats enligt 14 § andra stycket lag (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Eftersom ärenden om godkännande av gåvomottagare handläggs av Skattekontor Mariestad–Skövde innebär detta att Förvaltningsrätten i Göteborg är den domstol som ska pröva dessa överklaganden.

5 Kontrolluppgiftsskyldighet

Gåvomottagare är skyldiga att lämna kontrolluppgifter för mottagna gåvor som kan ge rätt till skattereduktion.

5.1 Gåvomottagarens skyldighet att lämna kontrolluppgift

Den som är godkänd som gåvomottagare är skyldig att lämna kontrolluppgifter för mottagna gåvor som kan ge rätt till skattereduktion. Kontrolluppgiftsskyldigheten omfattar gåvor

- som uppgår till minst 200 kr per gåvotillfälle
- som ges i pengar eller som givaren ska förmånsbeskattas för
- som ges av en fysisk person som fyllt 18 år senast 31 december gåvoåret.

För anonyma gåvor, där varken namn eller personnummer finns angivet, finns det däremot inte någon skyldighet att lämna kontrolluppgift.

Gåvomottagare ska lämna kontrolluppgift för alla gåvor om minst 200 kr man fått från en givare. Det finns ingen högsta eller lägsta gräns på vad som ska redovisas i kontrolluppgiften, förutom att gåvan ska uppgå till 200 kr per tillfälle. Skattereduktionen grundas på det totala gåvobelopp som en enskild givare gett och kan innehålla gåvor till många olika gåvomottagare. Maximalt belopp för skattereduktion räknas ut vid skattedebiteringen på grundval av lämnade kontrolluppgifter.

Kontrolluppgifterna ska lämnas senast den 31 januari året efter det år gåvorna lämnats.

Lämnade kontrolluppgifter kommer att förifyllas i givarnas deklarationer.

Skyldigheten att lämna kontrolluppgifter regleras i 22 kap. 22 § SFL från kalenderåret 2013. För tiden fram till dess gäller 11 kap. 8 b § LSK.

5.1.1 Utländska gåvomottagare

För de utländska sökandena gäller att de, redan i samband med ansökan, måste lämna ett skriftligt åtagande om att lämna kontrolluppgifter för de skattereduktionsgrundande gåvor de tar emot (8 § tredje stycket GML). Svenska gåvomottagares skyldighet att lämna kontrolluppgifter grundar sig på reglering direkt i lag.